

T.C.
ÇEVRE VE EHLK BAKANLI I
Yerel Yönetimler Genel Müdürlü ü

Sayı : 45730004-010.06.99-E.197153

22.09.2020

Konu : Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı
2017-2023

DAĞITIM YERLERİNE

Teknolojik, ekonomik, sosyal ve çevresel boyutları kapsayan, yenilikçi ve en iyi uygulamaları dikkate alan, katılımıcılığı, paydaş yönetimini öneleyen, etkinlik ve etkililik ilkesi çerçevesinde hazırlanan Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı 2017-2023, bina ve hizmetler iş kolu, enerji iş kolu, ulaştırma iş kolu, sanayi ve teknoloji iş kolu, tarım iş kolu ile bütün iş kollarını ilgilendiren yatay konulara yönelik 55 eylemi kapsamaktadır.

Söz konusu Eylem Planı'nda Bakanlığımız da çeşitli eylem ve faaliyetlerde sorumlu ve ilgili kurum olarak belirlenmiştir.

Eylem Planının; belediyelerin öncelikli olarak su arzı, atık su arıtma, katı atık toplama, katı atık geri kazanımı ve bertarafı ile toplu ulaşım alanlarında ve bunlarla sınırlı kalmaksızın enerji verimliliğine ilişkin fırsatların belirlenmesi ve önlemlerin uygulanmasını amaçlayan "3.2.2 Bina ve Hizmetler Sektörü" başlıklı bölümünün "B4. Belediye Hizmetlerinde Enerji Verimliliğinin Artırılması" Eyleminin (3) Nolu faaliyetinde "Belediyelerin ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Belgesi almaları özendirilecektir.", (4) Nolu faaliyetinde "Belediyelerin bünyelerinde enerji verimliliği biriminin oluşturulması sağlanacaktır." denilmektedir.

Bilindiği üzere enerji kaynaklarının ve enerjinin verimli kullanılmasını sağlamak üzere yürütülen eğitim, etüt, ölçüm, izleme, planlama ve uygulama faaliyetlerini kapsayan sistematik bir enerji yönetim sistemi sayesinde bina, tesis ve işletmelerin enerji maliyetlerinin azaltılması mümkün olabilmektedir.

27.10.2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasıyla toplam inşaat alanı en az on bin metrekare veya yıllık toplam enerji tüketimi iki yüz elli TEP ve üzeri olan kamu kesimi binalarının yönetimlerinin, bina ve tesislerinde enerji yöneticisi sertifikasına sahip birisini enerji yöneticisi olarak görevlendirmesi ve enerji yönetim faaliyetlerini yürütmesi hüküm altına alınmıştır.

Yine Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasında enerji yönetimi kapsamında yürütülecek faaliyetler, ikinci fıkrasında ise enerji yöneticisi görevlendirmekle yükümlü kamu binaları, ticari ve hizmet binaları, elektrik üretim tesisleri ile endüstriyel işletmeler ve enerji yönetim birimi kurmakla yükümlü organize sanayi bölgeleri ile endüstriyel işletmeler TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemini kurarak belgelendirecekleri, enerji yönetim sisteminin güncel tutulmasından ilgili kurum, kuruluş ve işletmelerin sorumlu olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gere i bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığının 15.08.2019 tarih ve 2019/18 sayılı Genelgesi uyarınca enerji yöneticisi görevlendirmekle yükümlü olan kamu binaları için tanımlanan 2023 yılı sonuna kadar %15 enerji tasarruf hedefi kapsamında gerekli faaliyetlerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yayımlanan "Kamu Binalarında Tasarruf Hedefi ve Uygulama Rehberi" ne uygun olarak yürütülmesi gerekmektedir.

Planlı ve sistematik bir enerji yönetimi esasına dayanan TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi (EYS), ticari, sınıai ve kamu dâhil her sektörde küçükten büyüğe her türlü işletmeye uygulanabilecek, tek başına olabileceği gibi diğer yönetim sistemleriyle entegre olarak da yürütülebilecek bir yönetim sistemidir. Anılan sistem ile kuruluşların enerji politikalarının belirlenmesi, amaç ve hedefleri doğrultusunda oluşturduğu enerji yönetim programları çerçevesinde enerji tüketimini yönetmesi ve enerji yönetim sisteminin verimliliğini değerlendirerek iyileştirmelerin sağlanması amaçlanmıştır.

TS EN ISO 50001 uygulanması ile;

- Kurum/Kuruluş enerji politikasının hedefler ve temel verimlilik göstergeleri çerçevesinde belirlenmesi, örgütlenmenin bütününde enerji üretimi, tüketimi ve verimlilik ile ilgili rol ve sorumlulukların farkındalık artışı, enerji verimliliğinin kurum kültürüne kazandırılması,
- Enerji tüketiminin belirli yöntemler ve sistematik bir yaklaşımla yönetilmesi sayesinde enerji maliyetlerinde düşüş sağlanması, daha etkin enerji bütçesi yönetimi, fayda/karlılık artışının sağlanması,
- Birim üretim/hizmet başına enerji tüketiminin azaltılması ile verimlilik artışının sağlanması,
- Enerji israf noktalarının belirlenmesi ve önlenmesi, bakım maliyetlerinin de iyileşmesi,
- Kaynakların etkin kullanımı sayesinde sürdürülebilirlik ve çevrenin korunması,
- İklim değişikliği ile mücadelede sağlanacak verimlilik ile sera gazı salımlarının azaltılması,

vb. kazanımlar elde edilebilmektedir.

Eylem Planının;

-Kentsel ve bölgesel bazda sürdürülebilir ulaşımın sağlanması için sıfır emisyonlu taşımacılığın yaygınlaştırılmasına yönelik bisikletli ve yaya ulaşımının geliştirilmesi ve iyileştirilmesini amaçlayan "3.2.5 Ulaştırma Sektörü" başlıklı bölümünün "U3. Bisikletli ve Yaya Ulaşımının Geliştirilmesi ve İyileştirilmesi" Eyleminin (2) Nolu faaliyetinde "Şehir merkezlerinde motorlu araç kullanımına kapalı, bisiklet ve yaya yolları/alanları oluşturulacaktır.",

-Şehir merkezlerindeki trafik yoğunluğunun azaltılması için araçların yol üstüne parkının etkin bir şekilde denetimi, caydırıcı ücretlendirme sistemlerinin uygulanması ve akıllı park alanı sistemlerinin kurulmasını amaçlayan "U4. Şehirlerdeki Trafik Yoğunluğunun Azaltılması: Otomobil Kullanımının Azaltılması" Eyleminin (1), (3), (4) ve (5) nolu faaliyetinde;

"F.1-Otomobillerin şehir merkezlerine girişini sınırlayan caydırıcı önlemler alınacaktır.

F.3-Yolüstü ve kaldırımların araçlar tarafından işgalinin önlenmesi ve yoğun arterlerde yolüstü parklanmaların planlanmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir. Taksi, otobüs, dolmuş gibi araçların indirme/bindirme alanlarının fiziki düzenlemeleri yapılacaktır.

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

F.4-Parklanma ücretinin şehir trafiğinin yoğun olduğu bölgelerde pahalı, sakin olduğu yerlerde ise nispeten ucuz olduğu düzenlemeler yapılacak, toplu taşıma sistemleri modlararası (intermodal) olarak düzenlenecektir. "Park et - Devam et" uygulaması yaygınlaştırılacaktır.

F.5- Zirve trafik saatlerde çöp/hafriyat kamyonu, iş makineleri vb. araçların trafik seyri denetlenecek ve kısıtlanacaktır. Ağır yük vasıtalarının şehir içi lojistik kapsamında şehre sadece belli saatlerde girmesi sağlanacaktır.",

-Toplu taşımacılık sistemlerini yaygınlaştırmaya yönelik altyapı ve hareketlilik planı geliştirilmesini amaçlayan "U5. Toplu Taşımanın Yaygınlaştırılması" eyleminin (4) ve (6) ncı faaliyetinde;

"F.4-Modlararası ulaşım temelinde toplu taşıma araçlarının güzergâhında ve durak alanlarında düzenleme yapılacaktır.

F.6-Yolcuların toplu taşıma sistemlerine yönelmesini sağlamak amacıyla hizmet kalitesi yükseltilecektir." denilmektedir.

Bilindiği üzere gerek 5393 sayılı Belediye Kanunu gerekse 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu uyarınca şehir içi toplu ulaşım ve taşıma hizmeti ile bu kapsamda muhtelif görev, yetki ve sorumluluklar belediyelerin yükümlülüğündedir.

Diğer taraftan, ulaşımında enerji verimliliğinin artırılması amacıyla; motorlu araçların birim yakıt tüketimlerinin düşürülmesine, araçlarda verimlilik standartlarının yükseltilmesine, çevreci alternatif yakıt kullanımının teşvik edilmesine, hava kirleticileri ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasına, toplu taşımacılığın yaygınlaştırılmasına, akıllı ulaşım sistemlerinin etkin uygulanmasına, sürdürülebilir şekilde ulaşım altyapılarının iyileştirilmesine ve kentsel ulaşım planlarının hazırlanmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen Ulaşımında Enerji, Verimliliğinin Arttırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik 02/05/2019 tarihli ve 30762 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamında;

"B4. Belediye Hizmetlerinde Enerji Verimliliğinin Artırılması" Eyleminin (3) ve (4) Nolu faaliyetleriyle ilgili olarak;

- TS EN ISO 50001'in uygulanması sonucu öngörülen kazanımların elde edilebilmesi amacıyla enerji yöneticisi görevlendirmekle yükümlü belediyelerin, ilgili Yönetmeliğin geçici 14 üncü maddesi uyarınca en geç 2023 yılı sonuna kadar TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemini kurarak belgelendirmesi ve daha sonra enerji yönetim sistemini güncel tutması,

- Ayrıca belediyelerin enerji verimliliği konusundaki yükümlülüklerini yerine getirmesi ve konuyla ilgili gerekli uygulamaları icra edebilmesini teminen enerji verimliliği birimi olarak hizmet vermesi amacıyla Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik uyarınca kurulacak "İklim Değişikliği Dairesi Başkanlığı" ile "İklim Değişikliği Müdürlüğü" birimlerinin görevlendirilmesi,

"U3. Bisikletli ve Yaya Ulaşımının Geliştirilmesi ve İyileştirilmesi" Eyleminin (2) Nolu faaliyetiyle ilgili olarak;

- Ulaşım planlarında, topoğrafik yapısı uygun güzergâhlara bisiklet kullanımını özendirici şekilde kiralık bisiklet aboneliği, özel yol ve park düzenlemelerinin yapılması,

- Kent merkezlerinde ve semt ölçeğinde, imkânlar elverdiği ölçüde yaya ve bisiklet yollarının oluşturulmasına öncelik verilmesi, yaya olarak veya bisikletle seyahati çekici kılacak bisiklet park alanları, akıllı bisiklet istasyonlarının inşa edilmesi için planlamalar ve uygulamalar geliştirilmesi,

- Bisikletli ulaşımı desteklemek amacıyla kamusal kullanıma açık otoparklarda bisikletlerin de güvenli bir şekilde bırakılabileceği alanların oluşturulması,

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

- Kent merkezlerinde yoğun yaya trafiğinin bulunduğu meydanlar, alışveriş alanları, tarihi ve turistik yerler, gerekli görüldüğünde araç trafiğine kapalı ya da kısıtlı alan ilan edilmesi,

"U4. Şehirlerdeki Trafik Yoğunluğunun Azaltılması: Otomobil Kullanımının Azaltılması" Eyleminin (1), (3), (4) ve (5) nolu faaliyetleriyle ilgili;

- Yerleşim planlamasında ve kentsel dönüşüm projelerinde motorlu taşıtların şehir girişlerinde veya belirlenen merkezlerde park edilebilmesi için otopark kurulması ve bu otoparklara park eden sürücülerin otoparktan şehir merkezine gidiş ve dönüş güzergâhlarında hizmet veren toplu taşıma araçları kullanmalarını teşvik edici yöntemlerin geliştirilmesi,

- Kent girişlerine yapılacak parkların ücretsiz veya saat sınırlaması olmayan sabit ve düşük park ücretiyle işletilmesinin sağlanması,

- Kent girişlerinde ulaşım planlarına uyumlu olarak cep terminal uygulamalarının geliştirilmesi,

- Kent merkezlerinde yoğun yaya trafiğinin bulunduğu meydanlar, alışveriş alanları, tarihi ve turistik yerler, gerekli görüldüğünde araç trafiğine kapalı ya da kısıtlı alan ilan edilmesi,

- Kent merkezlerinde, cadde ve sokaklara araçların park edilmesini önleyici tedbirler ile otoparkların kısa süreli kullanımını teşvik edecek uygulamaların geliştirilmesi,

- Yük taşımacılığı yapan ticari araçların belirlenen hatlara veya belirli saatlerde şehir merkezlerine girişine izin verilmemesi,

- Ortak araç kullanımının (araç havuzu, park-et-devam-et ve benzeri), yenilikçi uygulamaların yaygınlaştırılmasının, hızlı (tahsisli) hat ve alternatif ulaşımın teşvik edilmesinin sağlanması,

- Kent girişlerinde yapılacak otopark giriş yönlendirme sistemleriyle, uygun kapasiteli otoparklara hızlı yönlendirme sağlanması, park-et-devam-et uygulamalarını teşvik etmek amacıyla belediyelerce oluşturulmuş otoparkların ücretinin düşük tutulması veya ücretsiz güvenli şekilde işletilmesinin sağlanması,

- 3194 sayılı İmar Kanununun 37 nci maddesinde yer alan bina altında yapılması zorunlu olan otoparkların denetimlerinin yapılması, projede otopark için tahsis edilen alanın sadece bu amaçla kullanımı için önlem alınması, anayollar üzerinde park cepleri ile çok kısa süreli park saati uygulamalı park imkânının tanınması,

- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından personel ve servis araçları için otopark alanlarının oluşturulması, imkân ve kabiliyetlerin kısıtlı olduğu durumlarda, konum olarak en yakın kamu kurum ve kuruluşundan başlamak üzere, müşterek otopark tahsis edilmesine ilişkin gerekli tedbirler alınması,

"U5. Toplu Taşımanın Yaygınlaştırılması" eyleminin (4) ve (6) ncı faaliyetleriyle ilgili olarak;

- Toplu taşıma sistemlerinin düzenlenirken sefer sıklığı, araç kapasitesi ve yolcu talebinin dikkate alınması,

- Toplu taşıma araçlarının kullanımını teşvik edici ve yolcu kapasitesini artırıcı gerekli tedbirlerin alınması,

- Toplu taşıma kullanımını ve yolculuk talep yönetimi sağlayacak fiyatlandırma tekniklerinin uygulanması; mesafe bazlı ücretlendirme tarifeleri, ekonomik aktarma bileti, günlük, haftalık ve aylık bilet uygulamalarının geliştirilmesi,

- Toplu taşıma araçlarında ve duraklarda; hareket saatleri, güzergâhlar ve benzeri bilgilendirme panolarının bulundurulması, şehrin çeşitli merkezi yerlerinde güzergâhları,

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

hatların duraklarını, aktarma noktalarını gösteren yönlendirme levhaları ile büyük ışıklı panoların konulması, halkın toplu taşımadan yararlanmasını kolaylaştıran akıllı duraklar yaygınlaştırılması,

- Toplu taşımada öncelikli olarak hizmet kalitesi ve enerji verimliliği yüksek, çevre dostu alternatif yakıtlı araçların kullanımına öncelik verilmesi,

- Spor karşılaşmaları, miting, fuar, seminer ve sınav gibi toplu taşıma sistemlerinin kullanımını artıracak durumlarda ek seferler düzenlenmesi,

- Toplu taşıma araçları için ayrılmış şerit ve yol uygulamalarının yaygınlaştırılması,

- Toplu taşıma araçlarının kullandığı anayol ve koridorlarda, dolmuş ve minibüs gibi ara taşıma araçları için durak sisteminin geliştirilmesi, durak dışı duraklamalarına izin verilmemesi,

- Engelli yolcuların toplu taşıma araçlarını kullanabilmeleri için, bu araçlarda, yolcu duraklarında, alt ve üst geçitlerde, asansör, eğimli geçitler ve benzeri yapılması,

- Raylı sistem, karayolu sistemi ve denizyolu sisteminin entegre ve etkin bir şekilde çalıştırılmasına yönelik planlama ve yatırımların yapılması, önem arz etmektedir.

Bu nedenle anılan hizmetlerin ve önlemlerin ilgili mevzuatı kapsamında ve hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak hayata geçirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Yukarıda yer alan hususlar konusunda ilgili mevzuatı ve Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı 2017-2023 kapsamında işlem yapılabilmesi için konunun İliniz dâhilindeki belediyelere duyurulması hususunda;

Bilgilerini ve gereğini arz ve rica ederim.

 e-imzalıdır

Hasan SUVER

Bakan a.

Bakan Yardımcısı

Dağıtım:

Gereği:

Taşra Teşkilatına

Bilgi:

İçişleri Bakanlığına

Ulaştırma Ve Altyapı Bakanlığına

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Durumlama Kodu : UIDEGJSY Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/cevre-ve-sehircilik-bakanligi>

Mustafa Kemal Mahallesi Eski şehir Devlet Yolu 9 Km, Dumlupınar Blv.

No:278, 06510 Çankaya/Ankara

Telefon No: (0312) 410 81 00 Faks No: (0312) 287 61 50

E-Posta: yerelyonetimler@csb.gov.tr Web Adresi:

yerelyonetimler.csb.gov.tr

Bilgi için:Asuman
AKDOĞAN
ube Müdürü

